

LÁBATLAN 45

teljesítménytúra

igazolófüzete

Az útvonal leírása

1 A **rajtból**, a piszkei Gerenday Községi Ház előtti parkból jobbra fordulva a **piros jelzésen** (*KDP, Közép-Dunántúli piros*) indulunk felfelé. Balra, majd jobbra fordulunk, és az Őrhegy utcán haladunk felfelé. Az utolsó házat elhagyva a jelzések ritkúlnak, de tovább haladunk egyenesen a bozót sáv bal oldalán, míg egy kereszteződésig érünk. Balra fordulunk és követjük a **piros jelzést**. Elágazáshoz érünk, ahol élesen jobbra, kijárt szekérútra fordulunk. Eleinte mélyúton, egy kerítés mellett haladunk. Később a kerítés megszűnik (elkanyarodik) de mi tartva az irányt, erdőben, alig emelkedve haladunk, míg egy nyílt terepre érünk. Itt nem találunk piros jelzést, csak bal oldalt egy magaslest. Az erdőt elérve ismét van jelzés, balra fordulunk. Az erdőben a szélesebb útról jobbra, egy keskenyebbre fordulunk, továbbra is a **piros jelzésen**. Meredek kaptatón haladunk felfelé. A **Nagy-Eménkes nyergéig** emelkedik, majd onnan enyhén lejt az út Pusztamarótig. Csatlakozik a K jelzés, és kapun haladunk át kétszer. **Pusztamaróton** az emlékmű közelében az **1. ellenőrző pontot** találjuk.

2 Az ellenőrző pontról a köves erdei, majd az aszfalt úton haladva a **kék jelzésen** haladunk. A **Vízválasztónál** balra fordulva elolvashatjuk a medvehagyma gyűjtés szabályait, majd a piros és a kék jelzés szétválík, mi a **kéken** megyünk tovább jobbra előre, emelkedő, bokros, később sziklás ösvényen. Felérve a **kék háromszög** jelzésre balra fordulunk, és a **Gerecse üdülő** kerítése közelében haladunk el. A fiatal erdőből kiérve a műúton pár lépést balra megyünk, majd az elágazásban jobbra fordulva haladunk felfelé, nagyon rossz aszfalt úton, továbbra is a **kék háromszög jelzésen** a tv-toronyig. A tv-toronymnál véget ér a műút, jobbra földúton megyünk tovább a **Gerecse-tetőre** a geodéziai toronyig, ahol a **2. ellenőrzőpontot** találjuk.

3 A toronytól a **kék háromszög** jelzésen haladunk az erdőn keresztül. Balról kerülünk egy bekerített erdőrészt, míg egy meredek lejtőhöz érünk. Leereszkedve jobbról becsatlakozik a **kék jelzés**, ami a következő ellenőrzőpontig vezet minket. A régi vasúti töltés után a kék háromszög jobbra elkanyarodik, de mi a **kék** jelzést követjük enyhe emelkedővel a **Bánya-hegyi tisztásig**, ahol a **3. ellenőrző pontot** találjuk. (Közei település: Tardos.)

4 Az ellenőrző pontot elhagyva a **kék-zöld sávot** követjük. Rövid szakasz után a zöld jelzés balra elkanyarodik Héreg település felé. A **kék jelzést** követve az erdőből egy sűrű bozótosba érünk, majd egy szakaszon az út a bozót és az erdő határán vezet, később egy tarlót kerülünk balról. A tarló túlsó szélén egy magasles mellett befordulunk ismét a bozótba, és kanyarogva érünk ki egy ligetes rétre. Itt balra a jelzést követve folytatjuk utunkat a műútig. A műúton balra, majd a közeli kereszteződésnél jobbra kanyarodva **Vértestolna** felé vesszük az irányt. A kék jelzés az első földútra balra tér, mi egyenesen haladunk a falu felé a **kék kereszt** jelzésen, mely a faluba vezet, ahol a presszóban a **4. ellenőrző pontot** találjuk (Petőfi S. u. 34.).

5 A presszóból jobbra a **piros kereszt**en folytatjuk utunkat. A falu szélén a piros keresztől balra fordulunk a **piros jelzés** Tatabánya felé(!) vezető ágára. Hosszan kanyargunk és emelkedünk az erdőben a kiszáradt vaddisznó pocsolják mellett. Három km után egy murvás útra érünk, melyen balra fordulunk; majd nemsokára jobbra az erdőbe vezet a **piros jelzés**. Kiérünk egy tisztásra, melynek bal szélén haladunk tovább. A

tisztás túlsó sarkán érünk be újra az erdőbe. Balról csatlakozik hozzánk a sárga jelzés, amely 50 méterrel később jobbra elkanyarodik. Mi utunkat a **piros jelzésen** lefelé, egy sűrű, fiatal erdőben folytatjuk. Elhaladunk a Vértes László barlang mellett és egy völgyben ereszkedünk a Vaskapu irányába. Elágazásban a **piros kereszt**n egyenesen megyünk tovább, míg a **piros háromszög** jelzést el nem érjük. Azon balra fordulva, majd pár méter után jobbra, meredeken felkapaszkodunk a Csúcsos-hegyre a **Ranzinger Vince aknatorony kilátóhoz**, ahol az **5. ellenőrző pontot** találjuk.

6 A murvás úton a **piros háromszöget** követjük, majd jobbra fordulunk a **piros jelzésre**, amelyen pihenőhelyek között haladva megérkezünk a **Turulhoz**, a **6. ellenőrzőpontra**

7 A Turul parkolóból visszafelé, a **piros jelzésen** indulunk. Balra a P▲ jelzés ágazik el a kilátó felé, innen jöttünk az imént, és fogunk majd megérkezni újra; most tovább haladunk egyenesen. Utunk kissé lejt, elérünk egy aszfalt utat; a piros jelzés itt balra tér, mi jobbra a **piros kereszt** jelzésen az erdőn át vágjuk le az aszfaltút kanyarulatát. Kétszer keresztezzük az aszfaltutat, és lejtős erdei úton érjük el a **Kis-réti vadászház** helyénél a **7. ellenőrző pontot**.

8 Az ellenőrző pontról a köves erdei úton a **sárga jelzésen** haladunk lefelé. A koldusszállási rét sarka előtt jobbra, a **kék négyzet** jelzésre fordulunk. A rét szélén haladva lassan emelkedünk, erdőbe érünk, majd jobbról újabb rét nyílik utunk mellett. Egy kis nyeregben, a **kék négyzet** és a **sárga négyzet** jelzések találkozásánál a **8. – Veres-hegy alja – ellenőrzőpontot** találjuk.

9 Jobbra fordulva, a **sárga négyzet** jelzésen haladunk tovább lassú emelkedőn. Egy helyen az út élesen balra kanyarodik(!). Erős emelkedőn érjük el a már ismert **Kis-réti vadászház** helyét, ahol a **9. ellenőrző pontot** találjuk.

10 Ismét a **sárga jelzésen** indulunk, de most balra, felfelé. Az út hamarosan egy szélesebb zúzottköves útba torkollik, azon haladunk kitartóan fölfelé. Az út legmagasabb pontja közelében a széles útról balra lefelé, az erdőbe fordulunk, ahol egy kis rét után jobbról a délelőtt bejárt **piros jelzés** (és esetleg a később induló túrázók) csatlakoznak hozzánk. Ez itt a **Halyagos nyerge**, a piros-sárga jelzés közös szakaszán találjuk a **10. ellenőrzőpontot**.

A már ismert útvonalon ereszkedünk le a Vaskaput érintve, majd mászunk fel a **Ranzinger Vince kilátóhoz (11. ellenőrzőpont)**, és érkezőnk meg ismét a Turulhoz, ami most már a **CÉL**.

A Süttö-Pusztamarót (ill. –Tardos, Bánya-hegy) kisvasút

A kisvasutat a terület gazdája, az esztergomi primási uradalom építtette ki 1917-től több részletben fa- és kő (márvány) szállítási céllal. Hossza összesen 25 km volt, Süttö és Vízválasztó között 261 m szintkülönbséget küzdött le, a pusztamaróti végállomást ún. tolatós-fordítós szerpentinnel érte el. Fénykorában évente 1 millió tonna követ, fát, gyümölcsöt szállított, 1960-ban a pusztamaróti vonalon bevezették a menetrendszerű személyszállítást is. 1970-re mind a teher-, mind a személy-forgalom alaposan lecsökkent, a pálya elhasználódott, ezért megszüntették, a síneket felszedték.

Pusztamarót

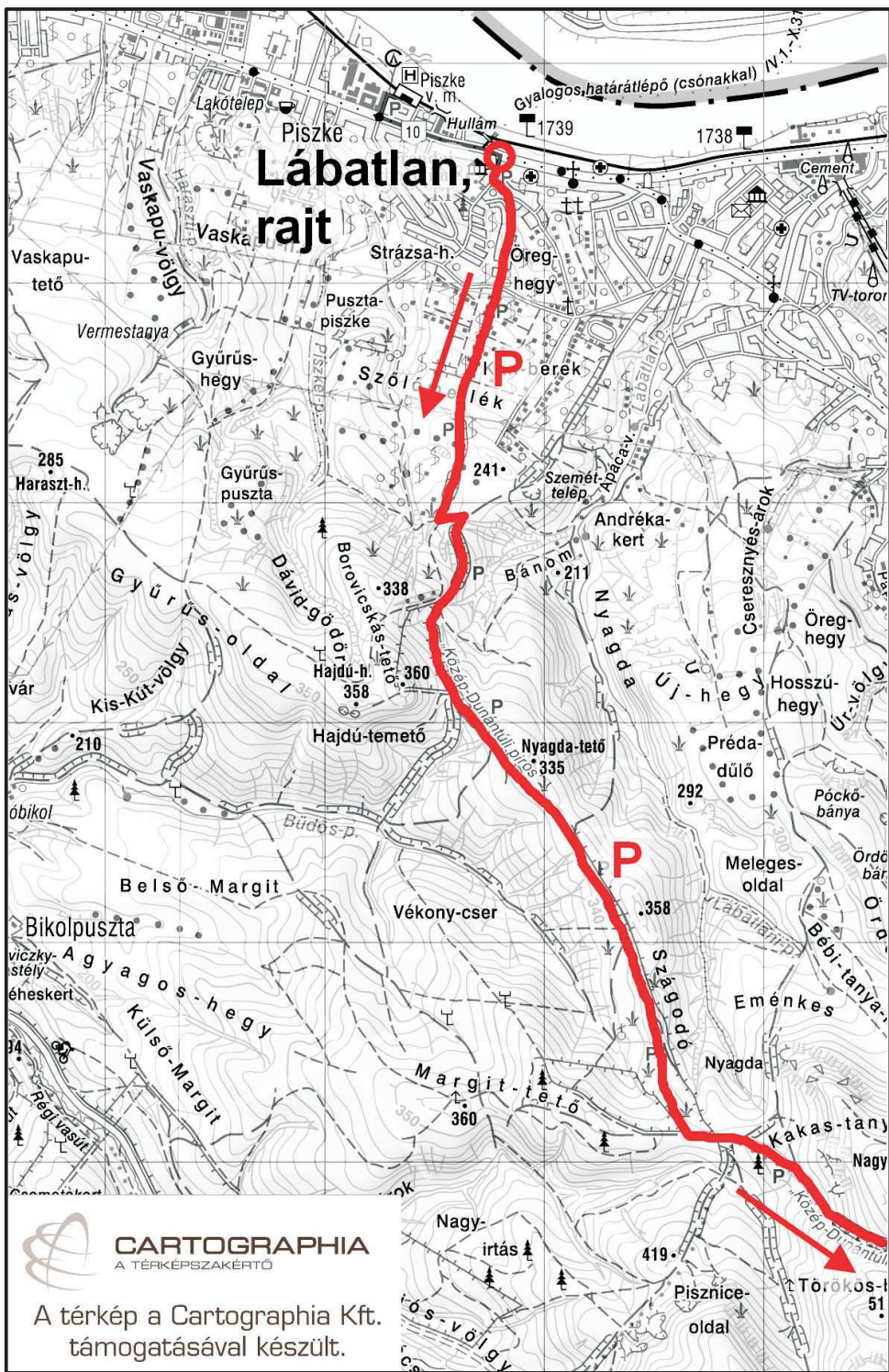
A hajdani uradalmi cselédek lakta kis hegyi pusztát 1388-ban említi először oklevél. A középkorban a templomos lovagok (vörös barátok) rendháza, Bél Mátyás feljegyzései szerint Mátyás király sógora, Estey Hyppolit, az esztergomi érsek pedig reneszánsz vadászkastélyt építtetett itt. A mohácsi csatavesztés után a menekülő magyar hadak és a lakosság Pusztamarót környékén sánccá erősített szekérvárat alakított ki, ahonnan ki-kitörve érzékeny veszteséget okozott a töröknek. Azok végül 16000 fős, ágyúkkal felszerelt sereget vetettek be a hevenyészett erősség ellen. Az önvédelmi harcban 25000 menekülő – nő és gyerek is- veszette életét. A kisvasút megépülésétől kezdve megszűnéséig Pusztamarót erdőgazdasági valamint – a teleptől délre fekvő egykori szénzásati gyümölcsösnek köszönhetően – alma- és szilvatermelési központ volt. A termés Vízválasztótól Süttöig, a „nagyvasútig” jószerivel magától gurult.

Bánya-hegy

A vasoxiddal egyenlőtlenül vörösre színeződött, „magyar márvány”-nak nevezett, tömött, kemény mészkő a jurakor (földtörténeti középkor) tengeri üledékeiből jött létre. Benne egy puhatestű törzs, a kihalt lábasfejűek osztályába tartozó ammoniteszek – akár több cm átmérőjű – körkörös csavarodott, megkövesedett mészvázai láthatók. Nem márvány, a köznyelv csak keménysége, csiszolhatósága miatt nevezte annak. (A valódi márvány ún. metamorf /átalakult/ kőzet, a mészkőből nagy nyomáson és magas hőmérsékleten, szerkezeti átalakulással /kristályosodás/ jön létre.) Már a rómaiak is fejtették, szállításához Tardos és a dunaalmási Dunapart között utat építettek. Bányászták a középkorban is. Ezt a követ alkalmazták Mátyás király visegrádi és budai palotájának díszítéséhez, majd a barokk kor építkezéseire is. A Dunán Bécsbe is szállították.

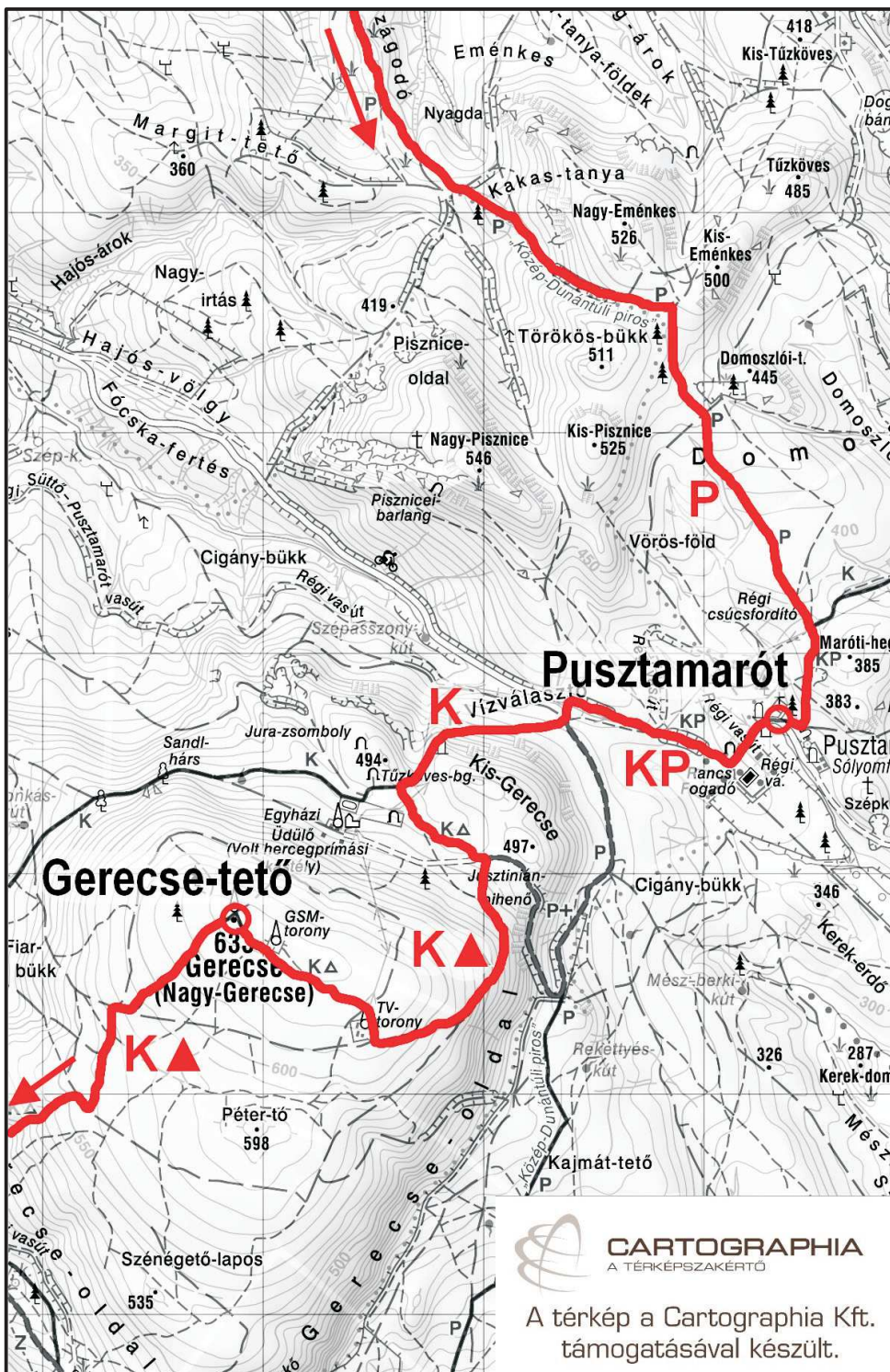
Vértestolna

Nevét ebben a formában 1909 óta használjuk. Környékén már a vas- és a bronzkor embere is megtelepedett, a honfoglalás után is lakott hely volt. A középkori falu első írásos említése 1247-ből való. A török időkben lakatlanná vált, s a Tolnapusztának nevezett területre csak 1733-ban telepített német családokat az akkori birtokos, gr. Esterházy József. A község hivatalos pecsétje „Torrf Tolnau” felirattal 1755-ben készült. Műemlék jellegű római katolikus temploma 1789-92 között épült barokk stílusban, 1941-ben részben átépítették.

CARTOGRAPHIA
A TÉRKÉPSZAKÉRTŐ

A térkép a Cartographia Kft. támogatásával készült.

CARTOGRAPHIA
A TÉRKEPSZAKÉRTŐ

A térkép a Cartographia Kft.
támogatásával készült.

(Tervezett)

505

a

Vég-kő

P+

Vörös-rét

Kopasz-bükk

P

P

K

300

Karácsonyfa-
kert K+ Ki G KA

zemételep
ős ZK+ Z

Tüzköves

Rózsa-
domb ZK+

Tardos

Bánya-hegy

Szénégető-
535

Hajm. be-
tek P+

Mj. Ofalu

Meddőhányó P+

Rétek fölötti dűlők

Fajzás 344

János-
hegy 369

Új-szölő-
dűlő

Csemete-
kert P+

Kurta-dűlő P+

Gerecsema-
jor P

Malom-
dűlő P

Mjr. Ofalu

Ofalusi-f.

Ill. vető

Felső-pörös

Kápolna-dűlő

Új-szölő-
dűlő

Kápolna-
dűlő

Első-dűlő

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

Falusi-
réte K

Bikol-p.

Ill. vető

Hosszú-
földek

Bodza-dűlő

Házti-
réte K

Kápolna-
dűlő

Kapostelek-
dűlője

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

Kenderesek

Bikol-p.

Ill. vető

Hosszú-
földek

Bodza-dűlő

Házti-
réte K

Kápolna-
dűlő

Kapostelek-
dűlője

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

Gerecse-
Völgye Mjr.

Bikol-p.

Ill. vető

Hosszú-
földek

Bodza-dűlő

Házti-
réte K

Kápolna-
dűlő

Kapostelek-
dűlője

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

Pörösök

Csákányos

Postás ösvény

Hosszú-
földek

Bodza-dűlő

Házti-
réte K

Kápolna-
dűlő

Kapostelek-
dűlője

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

Bánya-hegy

Csákányos

Postás ösvény

Hosszú-
földek

Bodza-dűlő

Házti-
réte K

Kápolna-
dűlő

Kapostelek-
dűlője

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

Halyagos-hegy

Postás ösvény

Halyagos-hegy

Hosszú-
földek

Bodza-dűlő

Házti-
réte K

Kápolna-
dűlő

Kapostelek-
dűlője

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

Halyagos-hegy

Postás ösvény

Halyagos-hegy

Hosszú-
földek

Bodza-dűlő

Házti-
réte K

Kápolna-
dűlő

Kapostelek-
dűlője

Gerecsema-
jor

Vadászház

Malom-
dűlő

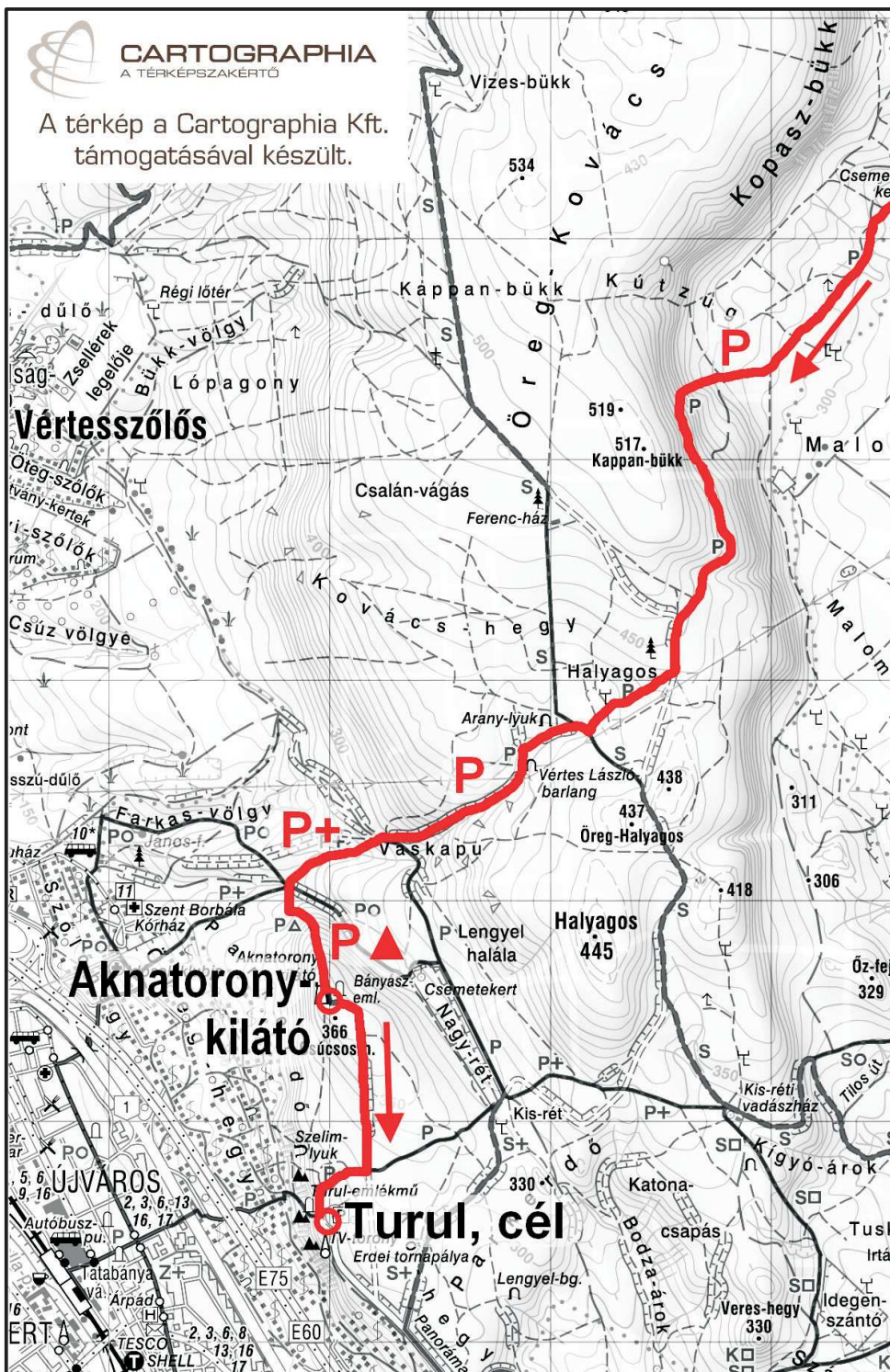
Malom-
dűlő

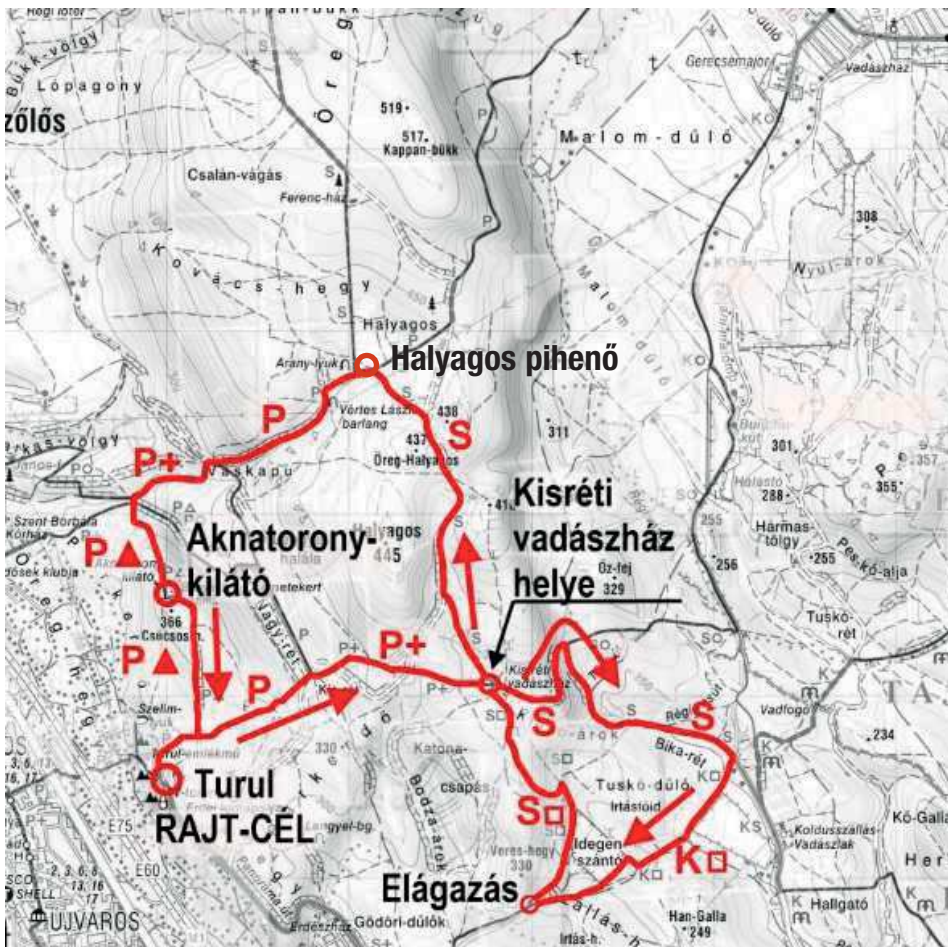
Községi-erő

CARTOGRAPHIA
A TÉRKÉPSZAKÉRTŐ

A térkép a Cartographia Kft.
támogatásával készült.

Csúcsos-hegy, Ranzinger Vince kilátó

Ranzinger Vince bányamérnök (1856-1933) a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság (MÁK Rt.) tatabányai bányagazdája volt. Számos műszaki megoldás fűződik a nevéhez - többek között az iszapolásos technológia bevezetése -, amelyek megalapozták az itteni szánbányászat fejlődését. Az önkormányzat a munkálatok során nem csak a kilátót, hanem annak környezetét is rendbe tette. A csaknem harminc méter magas kilátó szerkezetét a felújítás során megerősítették, újrafestették, lépcsőzetét, teraszát védőhálókcal látták el. A kilátót megmászókat a fáradságért kárpótolja a látvány, amely Óbaroktól Oroszlányon át Komáromig terjed. Emléktábla is őrzi a névadást, valamint azt, hogy a kilátót a tatabányai bányászok emlékére újította fel a megyei jogú város önkormányzata. Mint az itt élők előtt közismert, a Ranzinger Vince Kilátó közelében olyan népszerű kirándulóhelyek is találhatóak, mint a kiindulási pontként szolgáló Turul emlékmű, felfűton a Szelim-barlang vagy Vértesszőlős irányába a János-forrás.

A túra távolsági és szintadatai, jelzések

hely	táv [km]	szint [m]	jelzés
Piszke, Községi Ház	0,0	0	
Nagy-Eménkes nyerge	6,9	390	P
P, K találkozása	8,7	390	P
Pusztamarót, emlékmű	9,3	390	K,P
K, K▲ elágazás	11,5	520	K
Gerecse-tető	15,2	670	K▲
Régi vasút töltése	16,5	670	K▲
Bánya-hegy, rét	17,9	710	K
Z jelzés elágazás	18,3	710	K,Z
Műút elágazás	23,2	760	K
Vértistolna, presszó	25,1	790	K+
P+, P elágazás	25,8	810	P+
Letérés a murvás útról	28,8	965	P
P, S elágazás	29,7	965	P
P, P+ elágazás	30,6	965	P
P+, P▲, P● elágazás	31,2	965	P+, P●
Aknatorony kilátó	31,9	1095	P▲
P, P▲ találkozása	32,7	1095	P▲
Turul	33,1	1095	P
P-, P+ elágazás	34,2	1125	P
Kis-réti vadászház helye	35,3	1165	P+
S-, K■ elágazás	37,2	1165	S
Veres-hegy alja, K■, S■	38,8	1215	K■
Kis-réti vadászház helye	40,3	1295	S■
P- elérése	42,5	1395	S
Halyagos pihenő	42,6	1395	P,S
P-, P+ elágazás	43,6	1395	P
P+, P▲ elágazás	44,2	1395	P+
Aknatorony kilátó	44,9	1525	P▲
P▲, P- elágazás	45,8	1525	P▲
Turul, cél	46,2	1525	P

Autóbusz indul Tatabánya autóbusz állomásról
 Budapest felé: 12.30, 13.20, 16.10, 17.30, 19.20,
 Lábatlan felé: 16.45, 19.45, 20.30

Vonat indul Tatabánya állomásról
 Budapest felé: minden óra 23, 41 és 56 perckor 18.56-ig, utána 19.01, 19.41, 19.56, 20.23
 Győr felé: minden óra 30 és 58 perckor 20.58-ig

Vízvételi lehetőségek: Piszke (rajt), Vértestolna.
Pusztamaróton, a Bányahegyi réten és a Kis-réten a pontörök kínálnak innivalót.

Szintidő: 11 óra

Rendező elérhetősége: Pinkert László 30 231-9865

7. ep. Kis-rét

35,3 km 9.15–17.00

**8. ep. Veres-hegy
alja**

38,8 km 9.45–16.30

9. ep. Kis-rét

40,3 km 9.15–17.00

**10. ep. Halyagos
pihenő**

42,6 km 12.30–18.00

**11. ep. Aknatorony
kilátó**

44,9 km 10.30–18.40

CÉL: Turul

46,2 km 9.00–19.00

BÉLYEGZÉSEK

Név:..... Rajtszám:.....

Rajtidő: Célidő:.....

**1. ep. Pusztamarót,
emlékmű**

9,3 km 8.15–12.30

2. ep. Gerecse-tető

15,2 km 9.00–14.00

**3. ep. Bánya-hegy,
rét**

17,4 km 9.30–14.45

**4. ep. Vértestolna,
presszó**

24,4 km 10.30–16.30

**5. ep. Aknatorony
kilátó**

31,2 km 11.15–18.40

6. ep. Turul

32,4 km 11.30–19.00